

TYÖNJOHTOKOULUTUSKOKEILUN OHJAUSRYHMÄN KOKOUS

1/2009

Aika 26.1.2009, klo 13.00 - 15.20

Paikka Opetusministeriö, kokoushuone Väinämöinen
Meritullinkatu 10, Helsinki

Läsnä Mika Tammilehto puheenjohtaja
Johan Hahkala
Mirja Hannula
Riitta Konkola
Merja Laamo
Veli-Matti Lamppu
Jyri Pettinen
Tuomo Paukkunen
Hannu Saarikangas
Jouko Sohlberg
Anne-Mari Tiilikka
Inkeri Toikka
Mari Vasarainen
Seppo Valio sihteeri

1 Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 13.00 ja totesi tilanteen, jossa koulutuskokeilua ollaan aloittamassa: Koulutuskokeiluun valitut koulutuksen järjestäjät ovat saaneet kokeiluluvat. Kokeiluohjelmaa laaditaan varsin asiantuntevassa ja kokeilualat hyvin kattavassa projektiryhmässä.

2 Edellisen kokouksen pöytäkirja

Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

3 Kokouksen asialistan hyväksyminen

Ohjausryhmä jäsenet esittivät käsiteltäviksi seuraavia asioita:

- keskustelua kokeilun periaatteista ja reunaehdoista
- keille kokeilu on tarkoitettu ja mihin koulutetaan
- miten koulutusta markkinoidaan ja millä nimellä

Todettiin, että nämä esille nostetut asiat ovat kaikki sellaisia, että ne on määriteltävä kokeiluohjelmassa.

4. Kokeiluohjelma
5. Muut asiat
6. Seuraava kokous
7. Kokouksen päättäminen

Kokeiluohjelma

Sihteeri esitteli Opetushallituksessa virkamiestyönä ja sen jälkeen projektiryhmässä laadittua luonnosta kokeiluohjelmaksi.

Ohjausryhmän jäsenet nostivat esille seuraavia asioita:

- kokeilukoulutuksessa hankitun osaamisen tunnustamista, kun henkilö jatkaa ammattikorkeakouluopintoihin
- kyseenalaistettiin kohdassa 2 ”olemassa olevat työnjohtokoulutusväylät eivät ole tuottaneet riittävästi työelämän tarpeiden mukaista työnjohdollista osaamista
- ihmeteltiin kokeilukoulutuksen rahoitusta ammatillisen peruskoulutuksen rahoituksella ja ilman aloituspaikkamäärärajoituksia sekä kyseltiin lisärahoituksen ja ammatilliseen peruskoulutukseen tulevien lisäpaikkojen perään
- opiskelijan on saatava selkeä tieto siitä, mihin koulutukseen pyrkii
- muodostuuko kokeilukoulutus päällekkäiskoulutukseksi perustutkinnoille
- kuinka tarkasti määritellään kokeilukoulutuksen perusteet
- autoalalla ja kaupan alalla koulutuskokeilu asemoitiin erikoisammattitutkintojen alapuolelle niin, että erikoisammattitutkinnot tarvitaan pitkään alalla olleille
- kokeiluohjelmaluonnoksessa on painotettu työnantajille kohdennettua tiedotusta, mutta aivan yhtä tärkeänä pidettiin tiedotusta opiskelijoiksi aikoville
- kokeilukoulutukseen pääsyyn on asetettu alan perustutkinto + työkokemus tai työkokemuksella hankittu vahva ammattipätevyys alarajaksi, mutta olisiko tarpeen asettaa myös yläraja

Käydyn keskustelun jälkeen todettiin näistä esille nostetuista asioista seuraavaa:

1. Kokeilukoulutuksessa hankitun osaamisen tunnustamista pidettiin tärkeänä, kun henkilö jatkaa ammattikorkeakouluopintoihin. Lähtökohdallisesti varsinaisen ammattikorkeakouluopintojen hyväksiluvun määrä on kokeilun tulos ja kokeilun ensisijainen lähtökohta on selvittää työelämän osaamisvaatimukset ja niiden saavuttamiseksi tarvittava koulutus.
2. Todettiin, että kokeiluohjelman kohtaa 2 on ilmeisesti syytä muuttaa niin, että kokeilun tarpeellisuutta perustellaan ensisijaisesti sillä, että erikoisammattitutkintoja tukemaan ja täydentämään tarvitaan koulutuksellisempia vaihtoehtoja.
3. Todettiin, että aloituspaikkamääriä säätelee erityisesti kysyntäsidonnaisuus työpaikoilta. Tätä sekä koulutuksen toteutusta hallitusti ja harkitusti koulutuksen laatua korostaen tulee painottaa kokeiluohjelmassa.
4. Todettiin, että kokeilukoulutuksen perusteissa on huolehdittava siitä, että niissä määritellään vain sellaista oleellista osaamista, jota opiskelijoilla ei ole esimerkiksi ammatillisen perustutkinnon perusteella.
5. Pidettiin tärkeänä, että työnantajille suunnattavan markkinoinnin rinnalle nostetaan opiskelijoille suunnattu tiedottaminen.

Ohjausryhmän mielestä kokeiluohjelmaan pitäisi tehdä erityisesti seuraavia muutoksia ja lisäyksiä:

1. Alakohtaisia koulutuskokeilun tavoitteita kohdassa 3 tulee parantaa.

2. Kohdassa 5 tulisi määrittellä yleiset periaatteet markkinointisuunnitelmille sekä niihin liittyen yleiset periaatteet kokeilukoulutuksessa hankitun osaamisen tunnustamiselle ja ammattikorkeakouluopintojen hyväksiluvulle.
3. Kokeiluohjelmaan tulisi lisätä koulutuksen järjestäjien velvoitetta opiskelijoiden ohjaukseen.
4. Koulutuksen järjestäjät tulisi velvoittaa huolehtimaan siitä, että työpaikoilla on tähän koulutukseen kykenevät työpaikkaohjaajat

Kokeiluohjelman kohtaa 6 käsiteltiin erikseen ja ohjausryhmä päätyi seuraaviin kannanottoihin:

1. On erikseen mainittava, että oppimistulosten valtakunnalliseen arviointiin tarvitaan tulokset ammattiosaamisen näytöistä.
2. Kokeilukoulutuksen arvioinnin painotuksissa on lisättävä terävyyttä koulutuksen sisällöllisen työelämävastaavuuden toteutumiseen.
3. Seurantatietojen keräämisessä on korostettava opiskelijoiden mielipiteiden selvittämistä.
4. Seurantatietojen keräämisessä on korostettava, että tiedot tarvitaan alakohdaisesti

Kokeilukoulutuksen alakohtaisia perusteita käsiteltäessä nousi esiin seuraavia asioita:

1. Ammattitaitovaatimuksiin tulisi lisätä yrityksen toiminnan ymmärtäminen ja yrittäjämäinen toimintatapa.
2. Toiminnanohjauksessa tulisi korostaa toiminnan kehittämistä.
3. Henkilöstöjohtamisen ammattitaitovaatimuksia tulisi lisätä niin, että kokeilukoulutukseen tulisi myös henkilöstöjohtamisessa tarvittavan psykologisen silmän vahvistaminen.
4. Kaikkien alojen ammattitaitovaatimuksiin tulisi lisätä työpaikkaohjaajana toiminen.
5. Kone- ja metallialan koulutuksen osa 1 tulisi jakaa osiin.
6. On mietittävä uudestaan kaikille aloille yhteisiä ammattitaitovaatimuksia ja onko kokeilulle hyödyksi vai haitaksi, jos niistä saadaan muodostettua yhteinen/yhteisiä koulutuksen osia.

Lisäksi heitettiin seuraavia kommentteja:

”Tällaisessa ammattitaitovaatimusten määrittelyssä on vaarana, että niistä tulee niin korkealentoisia, että maisteriopinnotkin menisi samoilla.”

”JET:n ensimmäinen osa mennään läpi esityksen mukaisessa kone- ja metallialan työnohjohtokoulutuksen osassa 1.”

Lopuksi keskusteltiin kokeilukoulutuksen perusteiden määrittelytavasta. Esitettiin kysymys siitä, onko ammattitaitovaatimusten prosessimainen ”tehtävänkuvaus” oikea tapa määrittellä koulutuksen valtakunnallisia perusteita. Toisaalta todettiin, että se saattaa olla hyvä tapa juuri kokeilussa, koska se antaa vapauden koulutuksen toteutukseen ja siten kokeiluun.

Kokeilukoulutuksen lähtökohdallisesti vaikeimpana asiana pidettiin kolmipor-taista arviointia ja erityisesti arviointikriteerien määrittelyä koulutuksen valtakunnallisiin perusteisiin. Vaikeana asia nähtiin erityisesti siksi, että kokeilun alkaessa ei tarkkaan tiedetä työelämän osaamisvaatimuksia, vaan niiden selvittäminen on kokeilun yksi päätavoitteista.

Ohjausryhmä esitti, että selvitetäisiin mahdollisuutta antaa kokeilukoulutuksen järjestäjille lupa poiketa tässä koulutuskokeilussa ammatillisen peruskoulutuksen kolmiportaisesta arvioinnista ja käyttää arviointiasteikkoa hyväksyty/hylätty.

Sovittiin, että koulutuskokeilusta tiedottamista varten avataan Opetushallituksen verkkosivuille portaali, johon kerätään ohjausryhmän pöytäkirjat ja koulutuksen järjestäjiltä tulevat raportit. Sen kautta tiedotetaan myös erilaista koulutuskokeiluun liittyvistä tapahtumista. Tähän liittyen sovittiin, että kevään 2009 aikana koulutuskokeilusta järjestetään valtakunnallinen tiedotustilaisuus.

Päätettiin, että toukokuun alussa pyydetään kokeilukoulutuksen järjestäjiltä ensimmäinen väliraportti kokeilukoulutuksen aloittamisesta. Siinä pyydetään tiedot aloitusajankohdista ja opiskelija-/aloituspaikkamääristä eriteltyinä aloittain. Oppisopimuskoulutuksesta edellytetään selvitys niin, että siitä käy ilmi huhtikuun loppuun mennessä tehdyt oppisopimukset ja suunnitelma vuoden loppuun mahdollisesti syntyvistä oppisopimuksista.

5 Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

6 Seuraava kokous

Seuraavat kokous päätettiin pitää maanantaina 1.6.2009 alkaen klo 13.00 opetusministeriössä.

7 Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.20.

Mika Tammilehto
puheenjohtaja

Seppo Valio
sihteeri